

Dr. H.F. Kohlbrugge

“.....en het Woord was God, Joh. 1b.”

"De hoofdman beval, dat degenen, die zwemmen konden, zich eerst zouden afwerpen en aan land komen, en de anderen, sommigen op planken, en sommigen op enige stukken van het schip. En alzo is het geschied, dat zij allen behouden aan land gekomen zijn." Zo lezen wij in het Boek der Handelingen, hoofdstuk 27:43 en 44. Wat ziet men in deze woorden? Dat een Apostel van onze Heere Jezus Christus even zo goed schipbreuk heeft kunnen lijden, als ieder ander die op een schip vaart. Waarlijk, zo is het, en de Apostel zegt ergens anders: "In het reizen menigmaal in gevaren van rivieren, in gevaren van moordenaars, in gevaren van mijn geslacht, in gevaren van heidenen, in gevaren in de stad, in gevaren in de woestijn, in gevaren op de zee, in gevaren onder de valse broeders. (2 Kor. 11: 26.) Wij weten intussen, dat Paulus zijn reisgenoten aangeraden had, om aan de plaats Schoonehavens voor anker te blijven (Handel. 27: 8 v.); maar zij meenden, dat, al mocht de Apostel ook verstand hebben van Gods Woord, hij dit toch zeker niet van scheepszaken had. Maar gelukkig voor hen heeft de Apostel ze allen gered.

In dit opzicht is deze eeuwig gedenkwaardige reis van Paulus naar Rome opnieuw een sprekend bewijs van de u al vaak voorgehouden waarheid, hoe de mens in zijn waan van wijsheid zijn zaken ten verderve stuurt, maar dat Gods wijsheid en ontferming, ook waar de mens het verdorven heeft, weet te redden. Maar wat ziet men nog meer in deze woorden? Hoe heerlijk het woord vervuld is, wat Paulus tot allen sprak: "Want niemand van u zal een haar van het hoofd vallen". En hoe trouw de Heere Zijn woord, door de Engel op het schip gesproken, bij de Apostel waar gemaakt heeft: "God heeft u geschonken allen, die met u varen" (Handel. 27: 34, 22-25.)

Zeker, het is hart-opbeurend, van uit dit gezichtspunt te beschouwen, op welke wijze allen die op het schip waren aan Paulus geschonken werden. En het kan voor iemand, die het weet, dat hij, én voor zichzelf én voor degenen, die hem aan het hart liggen, een belofte Gods ontvangen heeft, niet dan vertroostend zijn, te vernemen hoe God ook zulke bijzondere beloften in vervulling brengt, al heeft het ook allen schijn, dat er niets van komt. Ik zeg: de schijn, alsof er niets van komt; want op dat ogenblik, toen de soldaten de gevangenen, en dus ook Paulus, doden wilden, en op dat ogenblik, toen het schip vast bleef zitten en het achterschip brak door het geweld van de golven, zag het er toch in het geheel niet naar redding uit. Hoe veelmeer zouden wij, zo'n belofte hebbende, direct als vast en zeker aangenomen hebben dat wij aan zo'n gevaar en zo'n schade niet blootgesteld zouden worden; wij, die gewoonlijk Gods weg ook niet verstaan, aangezien Diens voetstappen altijd in diepe wateren zijn! (Psalm 77: 20.)

Ligt echter in de woorden: "sommigen op planken, en sommigen op enige stukken van het schip, en alzo is het geschied, dat zij allen behouden aan land gekomen zijn", niet nog iets meer? Denkt eens na! Wanneer wij van een merkwaardige man iets schrijven of verhalen, is het er ons dan niet om te doen, in 't bijzonder te laten uitkomen, hoe hij uit een zeer moeilijke en gevaarlijke toestand gered is geworden? Als

nu dit zo natuurlijk is, dan moet het ons wel bevreedden, dat Lukas in het geheel niet verhaalt, hoe hij of hoe Paulus aan land zijn gekomen, dat hij ook zelfs niet schrijft: en zo geschiedde het, dat wij allen behouden aan land kwamen; "zij kwamen allen behouden aan land", schrijft hij. Dat is de liefde tot de naaste, zoals zij uit God is. Zij heeft zichzelf in 't geheel niet op het oog, bedoelt slechts de redding van anderen. Zij heeft slechts ogen en hart daarvoor, dat het anderen welga, dat de naaste geborgen is. Zo is de liefde van Christus. Wie heeft deze liefde? Hij, die de Geest van Christus heeft. Wie heeft de Geest van Christus? Hij, wie het daarom gaat, dat het Woord zal blijven, heersen en regeren, dat Woord van genade en verlossing, de ellendige gebracht. Hij, die er niet naar vraagt: "waar blijf ik", maar: "waar blijft dit Woord"; niet: "wat verkrijg ik", maar: "wat wordt er van dat Woord." Zulk een zet zichzelf altijd achteraan, en het Woord, dat moet leven. Ach, men behoeft niet ver te zien, om te ontwaren hoe de een hier, de ander daar, door verschrikkelijke eigenliefde verblind, zichzelf als de eerste laat gelden, en dan moet het Woord de tweede zijn. Het Woord moet hém dienen, maar hij wil zich niet aan het Woord onderwerpen!

Wat hebt u er dan van, o mens, dat u altijd aan uzelf denkt, hoe u zich een weg door de wereld zult banen, hoe u eigen wil en eigen lust verkrijgen zult? Wat hebt u er toch aan, dat u altijd aan eigen begeerte denkt, dat u het Evangelie naloopt, om het geweten gerust te stellen, dat u zo waarschuwend zegt, dat u op dingen uit bent die niet deugen, terwijl u de Kenner der harten wilt wijs maken, dat u een hart tot Hem hebt? Wat hebt u er aan, dat u het uwe zoekt en ook het uwe vindt? Laat het Woord bij u het eerste en ook het laatste zijn, en het Woord zal waarachtig al uw zorgen en bekommernissen op Zich genomen hebben. Is het niet alles ijdelheid, wat onder de zon geschiedt? Slechts dat heeft wezen, dat betekenis, en slechts in zoverre betekenis, als het in het Woord wortelt, als het daarmee in overeenstemming is. Van begeerlijkheid der ogen, begeerlijkheid des vleses en grootsheid des levens mag men zich enig genot voorstellen, toch is het einde van dit alles de dood. Slechts het Woord blijft in eeuwigheid, en mét het Woord hij, die zich aan het Woord onderwerpt en in het Woord blijft, om alles van het Woord te verwachten.

Om te vernemen, wat dat Woord is en wat het doet, daartoe verlene ons de Heere in dit uur een geopend oor en een geopend hart.

Tekst: EVANGELIE VAN JOHANNES 1: 1b.

"En het Woord was God."

I.

Men heeft zich eeuwen lang gekweld, er naar gezocht en nagevorst, wat hier "Woord" voor een betekenis heeft. Men heeft het zich zelfs door de wijsgeer Plato laten uitleggen, waarom men ook het Griekse woord "Logos", dat op deze plaats voor "Woord" voorkomt, dikwijls onvertaald heeft gelaten, en zich hierover allerlei dwaze gedachten heeft gevormd. Ik heb het reeds meermalen doen uitkomen, dat de sleutel ervan is, dit stuk meer te beschouwen als bouwstoffen voor een belangrijk onderzoek en overweging van de heden ten dage zo geheel en al vergeten wordende vraag, wat "het Woord" doet en wat "het Woord" is.

Wij ontvangen helderheid over wat de ziel van de Evangelist vervulde, toen hij, ziende op de Gemeente van Christus, schreef: "In de beginne was het Woord." Zo overwege een iegelijk voor zichzelf, waarvoor hij het Woord te houden heeft en wat voor hem het Woord is, als hij zich hieraan onderwerpt en gelooft dat de kennis der Schrift ligt in de erkenning van "Gods Wet." Om een juiste kennis van de een of andere zaak te hebben, is voor een ieder het eerst nodig, dat hij de beginselen van zodanige zaak kent. Waar het om Gods Woord gaat, daar menen wij allen van nature, dat wij er nogal kennis en verstand van hebben. In deze waan neemt de een voor, de ander na de Schrift in de hand, speelt de meester met haar uitspraken, zonder te begrijpen, dat ook hier kennis der beginselen vereiste is. Deze eerste beginselen of grondslagen tot rechte Schriftkennis zijn echter niet zo zeer taalkunde, geleerdheid en scherpzinnigheid.

Zo'n mening vloeit opnieuw alleen daaruit voort, dat de eigenlijke beginselen verwaarloosd worden, dat men het zo volstrekt niet meer indachtig is, dat de Profeten en Apostelen geschreven hebben voor Gemeenten, die uit weinig geleerden, daarentegen uit honderden en duizenden ongeleerden bestonden, zoals een Apostel zelf gezegd heeft: "Niet vele wijzen naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen zijn geroepen." (1 Kor. 1: 26.) En zelfs wanneer een Evangelist ons de Schrift zou uitleggen, zal men nochtans zijn weg niet met blijdschap reizen (Handel. 8: 31, 39), indien er geen beginsel, geen grondslag gelegd is.

Wat is nu het eerste beginsel, dat ik moet kennen, om het Woord recht te verstaan? Ik kan er bij iemand niet sterk genoeg op aandringen, dat hij zijn leven lang de bekende vraag en het bekende antwoord van de Heidelbergse Catechismus in zijn geest beware:

Waaruit kent gij uwe ellende?

Antw.: *Uit de wet Gods.*

Dan zal er bij hem de behoefte zijn naar waarheid, naar gerechtigheid en naar troost.

En van uit dit standpunt is het er mij voor gelegen, u de voorgelezen woorden te verklaren.

II.

Het eerste en voornaamste gebod is dit: "Gij zult de Heere uw God liefhebben uit geheel uw hart, uit geheel uw ziel en met al uw krachten." Nu is wel het voornaamste van des mensen ellende, dat de mens zodanig woord en zodanige belofte niet gelooft. Hij maakt zich wijs dat, al is het niet uit geheel zijn hart, uit geheel zijn ziel, en met al zijn krachten, toch God lief te hebben. Ik zeg, dat de mens zich dit wijsmaakt. Daarvan komt het, dat, waar van zonde en ellende sprake is, hij gewoonlijk aan lusten des vlees denkt en verder nog aan een paar zwakheden. Hij kan er verzekerd van zijn, dat hij daaraan niet denken zou, indien hij zijn eigenlijke ellende in het oog kreeg. Die ellende bestaat wel in de eerste plaats daarin dat hij het Woord in het geheel niet indachtig is, en niet verstaat, wat hij heeft, als hij het Woord heeft.

III.

De mens weet alles in zijn geheugen te behouden. Beloof hem een som geld, een vrouw, een huis, een hof, een betrekking, een ambt, hij zal het wel in zijn geheugen kunnen bewaren. Maar het Woord blijft hij nooit indachtig. Voor het Woord heeft hij geen hart. De bewijzen daarvan kan men bij zichzelf vinden. "Een zaaier ging uit om te zaaien, en als hij zaaide, viel een deel van het zaad op de weg, en de vogelen kwamen en aten datzelve op. En een ander deel viel op steenachtige plaatsen, waar het niet veel aarde had; en het ging terstond op, omdat het geen diepte van aarde had, maar als de zon opgegaan was, zo is het verbrand geworden, en omdat het geen wortel had, is het verdord. En een ander deel viel in de doornen; en de doornen wiesen op en verstikten hetzelve." (Matth. 13:3 vv.) Het is maar al te waar, dat niemand, als hij deze gelijkenis hoort of leest, er ook maar even over nadenkt. Immers niemand vraagt zichzelf af: "Ben ik ook bij de weg gezaaid, ben ik ook op steenachtige plaatsen gezaaid, ben ik ook onder de doornen gezaaid? Niemand vraagt zichzelf af: Heeft het zaad des Woords wel wortel in mij, heeft het in mij wel diepte van aarde gevonden? Of is het ook bij mij afhankelijk van weer en wind, van regen of zonneschijn? Erger ik mij ook aan het Woord, zodat de duivel, onder de schijn van ijver voor de waarheid, het Woord van mij wegneemt? Verstikken ook bij mij de zorgvuldigheden dezer wereld en de verleiding des rijkdoms het Woord? Een ieder houdt het er voor, dat hij goede aarde is, en zoekt de vrucht in werken van de Wet, en laat honderd-, zestig- en dertigvoudig groeien, wat er groeit, zonder zich ooit tot die loffelijke naijver te laten aanvuren, dat ook hij vervuld zij met vruchten der gerechtigheid, tot heerlijkheid en prijs Gods. (Fil. 1: 11.)

IV.

Dat is nu wel ware ellende, dat de mens zo blind, zo dood voor het Woord is, dat hij zich altijd vleit: "O, die dingen, die daar gezegd worden, gaan mij niet aan; er mag bij de weg, op de steenachtige plaatsen, in de doornen of waar dan ook gezaaid zijn, wat bekreun ik er mij over", in plaats van in stille ootmoed dit woord op zichzelf toe te passen. Ik zeg in stille ootmoed, want hij valt gewoonlijk in een van deze twee uitersten: Óf hij zit hopeloos neer, en het heet: ik ben in de doornen gezaaid! Terwijl hij veelmeer daarop moest acht slaan, dat het Woord hem zulks zegt, niet om hem, als zijnde onder de doornen gezaaid, te veroordelen, maar opdat hij daarmee tot zichzelf inkere en de grote genade roeme, die hem dit juist voorhoudt, opdat hij tot de genade gekomen zij. Of hij denkt: "dat geldt niet mij"; hoewel hij toch bedenken moest, dat zij, die de Heere toenmaals hoorden, niet maar mensen waren uit de heffe des volks, maar zeer vele eerzame en nette lieden, die het Woord zeer goed kenden, maar welke het Woord nog veel beter kende, om te weten, dat het hun bij het horen van het Woord wel om zichzelf ging, om uit dat Woord hier of daar een woordje op te vangen, teneinde zich daaraan te goed te doen of te warmen, maar dat het hun niet te doen was om het Woord, dat hun in alle liefde de waarheid voorhield tot hun behoud, opdat zij het op zichzelf zouden toepassen. En hier mag ik wel roepen: "Wie oren heeft, die hore, wat de Geest tot de Gemeenten zegt!" (Openb. 2: 7.)

V.

De mens wil altijd horen. Wat wil hij dan horen? Immers: *Evangelie*. Met welk een hart? Een gehele wereld liep de Heere na, duizenden en wederom duizenden. Zo vijfduizend op eenmaal, en zij werden verzadigd. Zij zagen veel, waarover zij zich verwonderden. Zij hoorden veel, wat zij zo nog niet gehoord hadden. Zij werden verzadigd in tweeërlei opzicht, en de andere dag twistten zij onder elkander over Hem en wilden Hem in 't geheel niet verstaan (Joh. 6: 26, 60). Zo wil de mens alles horen, alleen het Woord niet. Zij hebben Mozes en de Profeten, dat zij die horen! En het antwoord was: Nee, vader Abraham, maar zo iemand van de doden tot mijn broederen heenging, zij zouden zich bekeren. Maar wederom was het antwoord: Indien zij Mozes en de Profeten niet horen, zo zullen zij ook, al ware het, dat er iemand uit de doden opstond, zich niet laten gezeggen. (Luk. 16:31.) Ach, waarom wil men dan het Woord horen? Om te zien, in hoeverre het Woord zich met eigen begeerlijkheden laat overeenbrengen. Om te zien, in hoeverre men zijn eigen wil, zijn liefde tot de wereld, zijn lust tot de zonde, zijn neiging om altijd de geboden des Heeren te overtreden, kan aan de hand houden en doorzetten, en daarbij zijn geweten kan stillen. Waarom wil men het Woord horen? Om zich het verstand te verrijken met het zuivere, en het allerzuiverste en heldere Evangelie, en dan daarbij een hart in zich om te dragen, zoals Kaïn het in zich omdroeg, wie de eenvoudige en oprechte Abel zo in de weg stond, dat hij hem ten laatste dood sloeg. En laten wij nu toch niet denken: O, wat was dan ook die Kaïn! Adam heeft hem zeker voor een bijzonder heilige, rechtvaardige en vrome man gehouden, zolang het nog niet openbaar was, wat de gedachten zijns harten waren. Want anders zou Adam bij de geboorte van Seth niet erkend hebben, dat een kind uit hem niet naar Gods gelijkenis, maar naar zijn gelijkenis was, nu hij zelf niet meer naar Gods beeld en gelijkenis was, dat veelmeer uit een zondaar niet dan een zondaar voortkomt.

Het Woord te willen horen, maar daarbij toch het Woord niet te willen horen met toepassing op zichzelf, dit is des mensen ellende. Niet slechts 's mensen ellende zo in het algemeen, maar ook van diegenen, die anders hun ogen zouden uitgraven, om ze aan die te geven, die hun het Woord voorhouden. Wij zien het aan de Romeinen, aan die van Galatië, aan wie de Apostel geschreven heeft, hoe zij het Woord gehoord hebben en nochtans het Woord niet hoorden, veeleer hieraan ongehoorzaam waren. (Gal. 4:15, 16.) Wij zien het ook aan die van Korinthe. Op het Woord zouden zij de schuld geworpen hebben, indien het niet andermaal tot hen gekomen was. Maar hoe handelden zij met het Woord? (2 Kor. 1: 23.) En hier mocht ik wel opnieuw roepen: "Wie oren heeft, die hore, wat de Geest tot de Gemeenten zegt." Niemand van u toch denke: Ik ben geen Korintheër. Let maar eens op het kind, of het horen wil naar wat zijn ouders hem zeggen. Vreemden moeten het gezegd hebben, en evenwel weet het kind alles zelf toch nog beter.

VI

De mens wil altijd zien. Het Woord is hem niet genoeg. Het gaat hem zoals het Thomas ging: "Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen, en mijnen vinger steke in het teken der nagelen, en steke mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven" (Joh. 20:25). En zoals het de Emmaüsgangers ging, toen zij zeiden: "Doch ook benevens dit alles is het heden de derde dag, van dat deze dingen geschied zijn." (Luk. 24:21.) Wat de mens met zijn verstand kan overleggen en berekenen, wat hij door redenering met sluitredenen kan bepalen en doorgronden, dat moet waar zijn. Het gaat met de mensen evenals met de kinderen: zolang zij iets niet gezien hebben, willen zij het niet geloven. Een woord of een waarschuwing aan te nemen, zolang zij de waarheid en de ernst er niet van ondervonden hebben, komt hun niet in de zin. Al heeft het de schijn, alsof zij het woord van hun ouders geloofden, dan is dit slechts voor zolang, als hun de gelegenheid niet is geboden, om datgene ten uitvoer te brengen, waartoe zij neiging hebben. Iedereen speelt van nature voor het Woord de huichelaar, doet, alsof hij het geloofde, zonder dat hij er door wil overtuigd zijn. Maar zien wil hij, en niet geloven. Slechts geloven, in zoverre als hij kan zien. Hij heeft weliswaar zijn geloof, maar ziet daarbij toch naar mensen om. Zoals mannen van naam de zaken verstaan, zo verstaat hij ze ook, en daarnaar legt hij de Schrift uit. Of ook, hij heeft zijn geloof, en ziet daarbij naar zijn zonden en begeerten, en legt daarnaar de Schrift uit. Hij heeft zijn geloof, en luistert desniettemin naar de dreigingen en naar de wil van de vleselijke arm. Of hij heeft zijn geloof en daarbij zijn trotsheid, en legt daarnaar het Woord uit. Hij heeft zijn geloof, en ziet daarbij op het doorkomen door de wereld, en legt daarnaar het Woord uit. Allerlei geloof is er en daarbij een gestadig ommezien daarnaar, wat de mensen er van zeggen, welke winst men er van heeft. In één woord: welk genot, welke eer, wat voor een stuk brood, wat voor een kleed, welke lof en behagen bij anderen hij bij zijn geloof voor zichzelf kan inoogsten; hoe hij daarbij blijven kan, wat hij is, en zijn eigen wil kan doorzetten; dat zijn des mensen hoofdgedachten. Daarbij moet het lieve Woord achterstaan, of het Woord moet hem ter bereiking van zijn doel de hand bieden in de weg, die de mens verkiest. De mens wil het bijgevolg in zijn hand hebben en meent door eigen wijsheid en behendigheid zowel zijn zaak als de zaak van het Woord in overeenstemming te kunnen brengen. (Joh. 8: 37; 12: 42.)

VII.

De Heilige Geest weet dit zeer goed van de mens en heeft het ook bij ons vooruitgezien. Daarom heeft Hij door een getrouwe getuige laten schrijven: "In de beginne was het Woord en het Woord was God." Nu was het toch wel zaak, er acht op te geven wat men heeft, als men het Woord heeft! Want hier hoort men, dat het Woord geen ijdel, geen dood ding is, maar een zeer machtig ding, dat alles in Zijn hand heeft: zonde, dood, duivel, leven en genade. Het is de koninklijke Majesteit, welke over aarde en hemel heeft te gebieden. Die ook alleen alles kan scheppen en schenken, wat een menskind nodig heeft, heeft ook alleen de wijsheid en het verstand om de rechte middelen voort te brengen en aan te wenden, waardoor de mens geholpen wordt in dit leven zo vol ellende, opdat hij het goed hebbe en hem geen ding ontbreke. Daarom heeft de Apostel en Evangelist Johannes aldus geschreven: "In de beginne was het Woord, en het Woord was God." Daarom hebben ook de eerste discipelen van deze Apostel, die schreven dat zij wisten, dat het getuigenis van Johannes waarachtig was, dit zijn Evangelieboekje de eerste Gemeenten in handen gegeven (Joh. 21: 24). Met de bedoeling dat zij direct bij het opslaan ervan en bij het lezen van de eerste woorden: "In de beginne was het Woord, en het Woord was God", hierop de aandacht zouden vestigen, en zij de noodzakelijkheid zouden beseffen van in dat Woord te blijven, wat zij van de beginne gehoord hadden. (1 Joh. 2:24.)

VIII.

Dat zullen zij wel hard nodig gehad hebben. En ook wij hebben het nodig, opdat wij daarop opmerkzaam zijn, want de mens is werkelijk een verkeerd en verdraaid schepsel. Alles kan hij in zijn geheugen houden, maar niet dit: vanwaar alle dingen zijn, waarin hij alle dingen heeft, en waardoor alle dingen voor hem bewaard worden, ook niet: waartoe alle dingen zijn.

Eilieve, vanwaar zijn alle dingen? Zijn zij vanzelf gekomen, hebben zij zichzelf het aanzijn gegeven, hebben zij zichzelf geformeerd? Ik lees bij Mozes: God sprak, en het werd. Wanneer ik lees: "God sprak", zo was het een woord, wat Hij sprak. Zolang er echter nog geen mensen waren, heeft God toch niet gesproken, zoals een mens spreekt; dan heeft God zo gesproken, zoals God spreekt; en wat Hij zo sprak, het Woord, waarin Hij Zich bekend maakte, was daarom niets anders, dan wat Hij Zelf was. Dat is: Het was God. Toen God dus aanving hemel en aarde te scheppen, toen schiep Hij alle dingen door of in Zijn Woord; zoals ook Paulus zegt: "Door (Grondtekst: in) Hem, (Christus,) zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen; en Hij is voor alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door (Grondtekst: in) Hem." (Kol. 1: 16 en 17). Indien dan alle dingen van het Woord afkomstig zijn, kunnen dan die dingen, die u nodig hebt, ergens anders vandaan komen dan van het Woord? Want immers zonder het Woord is niets gemaakt, dat gemaakt is. En indien in dit Woord alles is en bestaat, waarin hebt u dan alles wat u hebt, en waarin leeft uzelf en beweegt u zich, zo niet in dit Woord? En omdat alles tot dit Woord is, tot Wie bent u dan, en tot Wie is al het zichtbare, zo niet tot het Woord?

IX.

Ach, hoe weinig is de mens dit indachtig! Ja, het blijven in het Woord, zo denkt hij, is juist zo'n grote kunst niet. Hij meent, dat hij dat ook wel doet. En u merkt niet op, o mens, dat er geen dag omgaat, waarin u zich niet onder de beuzelingen van dit ijdele leven als begraaft, en dat voor u het onzichtbare Woord zoveel waarde niet heeft als de zichtbare stuiver in uw hand! Wij zijn toch allen als de kinderen. De kinderen, terwijl zij nu eenmaal leven, hun kleding hebben en te eten krijgen, verbeelden zich, dat zij de hoofdpersonen zijn; niet dat hun ouders leven en het goed hebben, maar dat zij hebben wat zij willen en verlangen, daar zijn de meeste kinderen op uit. Zo beschouwen wij het Woord, als de stedelingen hun pompen, zij denken er hoegenaamd niet aan, als zij geen water nodig hebben. Wij beschouwen het Woord en evenzo alles wat van God is, wat Godes is, op gelijke wijze als wij God Zelf beschouwen en over Hem denken. Slechts dan, als er nood is of gebrek, of als wij vrezen, dat het tot sterven zal komen, of wanneer het geweten ons al te zeer ontrust, of in ogenblikken van bijzondere uitredding en uitkomsten, of als wij eens over onze eigen wijsheid en inbeelding te zeer zijn beschaamd geworden, dan kunnen wij het Woord misschien nog gebruiken, of ook wanneer wij anderen leren en terecht zetten willen. Intussen gaat de mens zijn wereldse gang, hij leeft zonder Woord, zondigt, slaat er niet eens acht op, dat hij zondigt, en maakt het Woord tot een heilig-huisje, waar hij heen zal gaan, wanneer het hem zint.

X.

Maar nu, o mens, zult u dan hier eeuwig leven? Zult u dan nooit sterven? Bevindt u zich niet elke minuut in doodsgevaar? Hangt uw leven niet aan een zeer dunne draad? hoe snel kan het er mee gedaan zijn! Wanneer het Woord eenmaal spreekt: snijd af dat draad, dan doorsnijdt het zwaard des doods uw hart. En wat bent u dan? Een lijk, een prooi voor de wormen, ja een prooi voor de wormen in uw doodkist, in uw graf! En nu ja, dat is u om het even, nietwaar? Is het u echter ook om het even, of u weldra met al de duivelen in de hel eeuwig, eeuwig wenen en op de tanden knersen zult, en nimmer, nimmer Gods aangezicht zult aanschouwen? Is het u ook om het even, of u dan horen zult, hoe daar hoog boven u een eeuwig loflied ruist; en u, hoog boven u, bazuingeschal verneemt en het geluid van cimbalen en fluiten? Zie, daar zijn zij, die u hier hebt gekend, die u hier hebben omringd, die u in hartelijke liefde het Woord der bekering, het Woord van genade hebben voorgehouden, en u, en u, ... niet bij hén, maar u in de eeuwige pijn! O, bedenk het toch, laat het ernstig Woord der waarheid u het hart verbrijzelen, opdat u opstaat uit uw dood, en in het verborgene tot God roept en vraagt: O God! o God! ik ben verloren, wat moet ik doen om zalig te worden? O, u hebt verstand genoeg om de dingen van dit leven te beoordelen, dan hebt u dan toch ook een geweten om te verstaan, wat het Woord u in dit ogenblik betuigt.

XI.

Ach, zouden niet zelfs de rotsen splijten van zo'n woord uit de Apostels pen: "en het Woord was God"? Aanschouw de bergen, hoe hoog zij zijn, hoe vast zij staan; Wie is het, die ze daar geplant heeft? Wie speelt met de rotsblokken als met steentjes. Wie heeft ze daar gezet als zuilen, waarop de machtige wolken zich legeren als een kudde schapen? Aanschouw de rivieren, hoe die zich onweerstaanbaar tussen die rotsgevaarten doorslingeren en alles met zich voortstuwen, wat hun loop tracht te beletten. Aanschouw de aarde en de duizenden akkers, die hun vrucht geven van jaar tot jaar, de aarde, die u draagt, en die u eenmaal in haar schoot zal opnemen. Aanschouw de zon, hoe zij dan met glansrijk licht en verkwikkende warmte, dan weer met verzengenden gloed op ons neerstraalt. Aanschouw de lucht, waarin u adem haalt, en de eeuwige wolken, die de regen in zich dragen, en de pracht van de sterren, die alle in haar glans, mét de maan, u toeroepen, wat Hij vermag. Aanschouw de dieren en hun menigvuldige soorten. Aanschouw uw wonderlijke lichaamsbouw, gevormd naar eeuwige wijsheid, naar de geheimen van Zijn macht. Zal het nu ook van u heten: de mens heeft dagelijks voor zijn ogen, wat het Woord gedaan heeft en wat het Woord doet, de mens is door het Woord en tot het Woord gemaakt, en toch heeft de mens het Woord niet gekend!

XII.

Kent u de duizenden en nogmaals duizenden steden en dorpen, waarmee u een grote landkaart als bezaaid ziet? Als wij de namen van die steden en dorpen niet eens kennen, hoe veel te minder weten wij, wat voor mensen in al die steden en dorpen wonen en op die duizenden in de zee verstrooide eilanden! Het Woord kent niet alleen al deze mensen, roept hen allen niet slechts met name, kent niet alleen hun behoeften, maar waren zij niet allen door dit Woord, zij zouden er niet zijn! Dat zij worden, dat zij zijn, dat zij leven, dat zij opgroeien, zich voeden, het is alles door dit Woord. Maar dat Woord kent ook de mussen, de mieren, de meelwormpjes; geen van hen is vergeten door het Woord. Ja ook het haar van ons hoofd zijn door het Woord ontstaan en door het Woord geteld. Wij nu, die heden zijn en morgen niet meer, wat hebben wij er van, dat wij het Woord zo onverschillig terzijde stellen en eigen wegen gaan, waarvan wij toch wel weten, dat zij met het Woord in strijd zijn? Wat hebben wij er van, als het met ons de weg naar het kerkhof gaat? Wat zoeken wij onszelf door de wereld te slaan, als konden wij zonder het Woord vooruitkomen? Wat verlaten wij ons op ons verstand, op onze krachten? Wat is het toch, dat de mens zo dood is voor het Woord, dat hij zonder dat Woord leven kan en tracht te leven, want hij heeft immers alles door het Woord? Wat is het, dat de mens zich een evangelie verdicht, zichzelf een huis bouwt, schuren en kasten met goederen vult en zichzelf zegent met een: "Welaan, mijn ziel, u hebt het nu goed", en zich het geweten stilt, terwijl hij niettemin weet, dat hij zich niet onderwerpt aan het Woord, waarin alleen alles bestaat? Wanneer men zo tegen het Woord handelt, geldt dan ook niet van ons dat verschrikkelijke oordeel: "De wereld is door Hem gemaakt, en de wereld heeft Hem niet gekend"? (Joh. 1: 10. Psalm 33: 6 vv.)

XIII.

Het Woord Gods is allerwege een getuigenis tegen ons, een waarschuwing, een onderwijzing en een bemoediging. O, dat wij nooit menen, dat het voor ons niet geschreven is: "En het Woord was God." Omdat Johannes het voor de eerste gelovigen nodig achtte hen met deze woorden te waarschuwen, opdat zij weten zouden, wat zij aan het Woord hadden, en opdat zij in het Woord blijven zouden, dan moeten wij volstrekt niet denken, dat wij boven zo'n waarschuwing verheven zijn. Van zonde, van genade, van barmhartigheid, van eeuwig leven menen wij juiste begrippen te hebben, maar wij moeten niet denken, dat wij enig begrip van het Woord hebben. Het Woord, waardoor hemel en aarde gemaakt werd, Dat vervuld is geworden, toen Het gesproken had: "Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven", het Woord, Dat zich ook zo wonderlijk vervuld heeft, nadat Het tot de duivel gezegd had: "Datzelve zal u de kop vermorzelen", dat Woord is ons te eenvoudig! Het is maar een woord, zoals wij denken, meer niet, en wat zal dat uitrichten? Men ziet er immers niets van!

XIV.

Voorzeker, het Woord heeft het behaagd, om steeds Zichzelf en Zijn macht te tonen in een gedaante, die ons niet behagen kon en ook niet behagen zal. Want Het toont nooit van tevoren, wat Het vermag. Het spreekt alleen, en wat Het spreekt komt ons hoogst ongerijmd voor, zodat men Het op de mond zou slaan. Want Het kan beweren, dat daar iets is, waar men toch niets ziet. Het kan dingen bevelen, die volstrekt ondoenlijk zijn. Het kan van iemand iets bevoeren, waarvan bij zodanig een volstrekt niets te bespeuren is. Ja, wat Het zegt en wat Het doet verwekt meestal ergernis. Kan de zon stilstaan, waarvan men zegt, dat zij zich nooit beweegt? Kan een onvruchtbare vrouw, ja, bij wie de moeder verstorven is, baren? Kan men droogvoets door een zee gaan, die zelfs voor schepen zo gevaarlijk is? Kan er spijze in de woestijn zijn, zodat men vlees en brood in overvloed heeft daar, waar geen levende ziel woont, en niemand helpen kan? (Psalm 78:19.) Kan uit een harde rots water voortkomen, zodat 600.000 mensen met hun vee zich daaraan laven? Kan een geweldige stroom zijn wateren opbinden als een kleed? Kunnen schoenen veertig jaren in het hete zand onversleten blijven, die anders in veertig uren, ja in vier uren van droogte uiteenvallen? Kunnen kleren goed blijven, die gedurende veertig jaren gedragen en vele honderden malen gewassen zijn? Kunnen machtige steden en vestingen met hun sterke, lang geoefende inwoners iemand als vijgen in de mond vallen? Kunnen doden levend, melaatsen gereinigd wordend? Kunnen raven brood brengen? Een beek nog water geven, als alle bronnen opgedroogd zijn? Kan men van een handvol meel maanden lang koeken bakken? Kunnen weinige platte koeken, waarvan drie niet genoeg zijn voor één hongerige maag, zo vele, ja duizenden mensen verzadigen? Kan op één woord daar, waarin het geheel geen vissen zijn, een net met 153 grote vissen opgetrokken worden, en kan bij zo'n zware vracht het net heel blijven? Ja wat, al heeft het Woord dit eertijds kunnen doen, wat kan Het nu, naar onze begrippen? Kan Het ons een woning openen, als wij met al het onze op straat gezet worden? Kan Het ons al het onze teruggeven, wanneer het ons ontnomen wordt? Kan Het voor ons geld slaan, als wij om der gerechtigheid wille alles verliezen? Kan Het er voor zorgen, dat, als iemand in een gloeiende oven van ellende geworpen wordt, de hitte hem nochtans geen haar verzengt? Ja, kan het helpen, en uitredden, als men gezondigd en zijn hele zaak bedorven heeft, maar daarbij tot zichzelf inkeert, tot het Woord de toevlucht neemt, en op grond van dit Woord voor God de zaak blootlegt? "Ja, ja," zo roept u allemaal, "dat kan Het, dat vermag Het." Maar als het er om gaat, wat geloven wij er dan van?

XV.

Het Woord, waarvan wij spreken, is geen toverwoord. Het is een Woord, Dat, nadat Het in de beginne hemel en aarde geschapen heeft, Zich sindsdien in vlees en bloed gekleed heeft. Zo was Het in Zijn Profeten, zo is Het nog in Zijn heiligen en uitverkorenen. Daar tovert Het echter iemand niet wat voor, Het begeeft Zich met de ellendige in diens ellendige toestand, en spreekt aldaar door één, die ook ellende kent en gekend heeft, tot de ellendige: "Doe dat." Het Woord maakt geen ijdel vertoon, Het roept de mensen niet met trompetgeschal en trommelslag bijeen, om eens te zien, wat wondere dingen Het uit zal richten! Het wil voor Zich niet eens de eer nemen van iets gedaan te hebben. Het maakt, dat de mens Het gehoorzaamt, zonder dat de mens iets gezien heeft, en de mens gaat heen op grond van het Woord, en Het maakt, dat de zee gehoorzaamt, dat de rotsen gehoorzamen, dat de zon en maan gehoorzamen, dat de vissen gehoorzamen, dat het brood zich vermenigvuldigt, dat het meel in de kruik niet verteert, dat de olie in de fles niet ontbreekt. U begrijpt wat ik zeggen wil. Nadat het Woord alles geschapen en ons dat alles voor ogen gesteld en te genieten gegeven heeft, wat Het geschapen heeft, en nadat nu in het Woord de herstelling is van wat wij verdorven hebben, zo wil het Woord, dat de mens zich gedraagt, zoals het Woord hem ook gesteld heeft. En dat is als iemand, aan Wie in het Woord alle dingen onderworpen zijn. Met andere woorden: het Woord heeft het graag, dat wij geloven, wat wij in het Woord zijn, en wat Het voor ons in Zijn heerlijkheid teweeggebracht heeft. Daarom wil ook het Woord, dat wij in het Woord blijven, omdat wij in het Woord de macht over alles hebben, ook de toevlucht tot het Woord.

XVI.

"Ik heb slechts met de voet op de grond te treden, en terstond staan legioenen mij ten dienst", zo dacht menig keizer en koning. Hij vergat, hoe slechts de tijding, dat er aan een ander einde van zijn gebied legioenen verslagen waren, voldoende was om de steun op alle menselijke wijsheid en verstand te doen verliezen. Zo denkt de mens ook: "Ik behoef slechts aan de vergeving van zonde te geloven, dan word ik zalig." Hij vergeet, dat het alleen het Woord is, Wat hem geschapen heeft, dat hem ook alleen kan zalig maken. Hij vergeet, dat het voor het Woord niet daarom gaat, of iemand van de straffen van de zonde zal vrijkomen, maar daarom, of hij in het Woord gebleven is, en of hij het Woord gedaan heeft. Het Woord vraagt niet naar zonde en zaligheid, naar straf of vrijspraak, zoals mensen zich dat voorstellen. Het Woord vraagt daarnaar, of men zich voor het Woord verklaard en Het geëerd heeft, en of men zich aan Het gehouden heeft. Het Woord doet dat echter niet, omdat Het Zichzelf zozeer beminnen zou, maar omdat Het het verlorene bemint en hetgeen niets is, liefheeft, met het doel om daaraan Zijn wonderen te betonen. Het Woord wil, dat wij ons aan het Woord houden, omdat buiten en zonder het Woord niets dan verdoemenis, ellende en enkel gevaar is. Want dit is de vermaning van het Woord: "De duivel gaat om als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden" (1 Petrus 5: 8), en wederom: "Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is; zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem" (1 Joh. 2:15), en wederom: "Kinderkens, bewaart uzelf van de afgoden." (I Joh. 5: 21.) Het Woord weet te goed, welke valse evangelies er in de wereld zijn, welke valse Jezussen en hoe vele geesten, die niet uit God zijn. Het weet ook te goed, hoe graag de Zijnen zich daardoor laten inpakken. Daarom houdt het Woord het aan iedereen voor, dat hij in het Woord moet blijven, dat hij gerechtigheid moet doen en daarbij moet volharden. Het Woord weet wel, dat het niet in het verstand of macht van de mens ligt om gerechtigheid te doen. Het wil echter Zelf, als een trouwe Herder, in gerechtigheid leiden en behouden. Ook weet het Woord zeer goed, dat wie gerechtigheid doet, veel te lijden heeft. Het wil echter, dat men in het Woord blijve, opdat men Deszelfs wonderen aanschouwe, de wonderen Zijner sterkte, en verder de heerlijkheid daarna. Want alle vijandschap om der gerechtigheid wil wordt alleen door diegenen aangericht, die zalig willen worden en daarbij de ongerechtigheid aan de hand houden; zij houden de waarheid in ongerechtigheid onder en zijn vijandig, opdat men van de gerechtigheid afstand doe en also valle.

XVII.

Daarom is het ons zo nodig, dat wij in het Woord blijven; want dat wij een doorkomen door dit tijdelijk leven hebben, dat wij het dagelijkse brood voor ons en onze kinderen, ook schoenen, klederen, huis en hof hebben, ligt alleen in het Woord. Het ligt alleen in het Woord, dat wij dit alles ook met zegen en met een waarachtig goed geweten hebben, en met een dankbaar en vrolijk hart genieten kunnen, en dat wij daarbij een goede hoop op het eeuwige leven deelachtig zijn. Want het ligt ook alleen in het Woord, dat wij vergeving van zonden hebben, God vertrouwen en onze naaste alle goeds bewijzen. In de macht van het Woord zijn duivel, zonde, dood en hel. In de macht van het Woord zijn ook alle mensen, hoge en lage, en Het doet met hen wat Het wil. Niemand kan ons een haar krenken, niemand ons een been breken, als wij in dit Woord blijven. Zien wij ook niets dan zonde, niets vermag iets tegen het Woord: "Om Mijnentwille zijt gij rein." Zien wij niets dan ondergang en verlorenheid, alles vermag het Woord: "Mijn heil is bij u, vrees niet, Ik sterk u, Ik behoud u met de rechterhand Mijner gerechtigheid."

XVIII.

Want wij moeten het maar weten, Wie wij in dit Woord hebben. Daarom schrijft de Apostel: "*Het Woord was God.*" Waarom schrijft hij niet: "Het Woord is God"? Omdat hij ons daarop opmerkzaam wil maken, dat door het Woord alle dingen reeds gemaakt en teweeggebracht werden, voordat wij nog waren; toen was het Woord reeds werkzaam om alles voor ons te bereiden. De Apostel meent, dat het wel vanzelf spreekt, dat, indien het Woord al die grote dingen, die wij zien, zoals hemel en aarde, zon, maan en sterren, de zee en het droge, ook alle dieren, en ten laatste ook de mens gemaakt heeft, opdat al deze dingen hem ten dienste, en tot zijn vreugde en nuttigheid zouden zijn, datzelfde Woord dan ook zeer

zeker voor al die kleinigheden, waaraan en hoe vaak wij er behoefte aan mochten hebben, zorgen kan. (Jer. 32: 17 27.) Nu dan, dit Woord, Dat eenmaal al deze grote dingen gemaakt heeft, Dat in de beginne was, *Dat was God*: en als Het toen God was en Zich als God bewezen heeft, dan zal Het Zich nog als zodanig bewijzen, dan is Het nog God. Maar hoe was het Woord God, en hoe is Het nog God? Welk een vraag! Toen God voor meer dan 5000 jaren sprak: "Daar zij licht" was dat niet een Woord, wat Hij sprak? Een Woord, waarin het licht was? En dit Woord, was Het niet God? Als iemand sprakeloos voor een koning nederligt, hij heeft een misdaad begaan, en de koning tot hem zegt: "*Ik geef u pardon, vergiffenis*", is dit woord niet van de koning uitgegaan, zijn het niet de ingewanden van zijn barmhartigheid over de ongelukkige, is het niet zijn hart? Breidt hij zichzelf niet uit in zijn goedertierenheid over de ellendige? Is dan het woord, dat hij spreekt, iets anders dan zijn eigen "ik", iets anders dan de koning? En toen God, om te bewijzen welke goedheid in Hem is, een wereld scheppen en Zichzelf daarbij openbaren wilde, was toen dat Woord, waarin Hij hemel en aarde schiep, iets anders dan wat Hij was? Was het niet God? (2 Kor. 4: 6; Joh, 1: 14.) Niemand van ons is in staat om het woord, dat hij spreekt, tot een levend lichaam te formeren, zoals wij dat zelf hebben, om dat woord mens te laten worden. Misschien is het mogelijk, dat woord tot een dood lichaam te doen worden; bijvoorbeeld een mens kan tot een bouwmeester gaan en het woord spreken: een huis worde gebouwd! En het woord formeert zich tot een huis. Maar God vermag alle dingen, en zo kon Hij ook Zijn Woord vlees doen worden, de gestalte van een mensenkind doen aannemen, dat Het bevonden werd als een mens. Zo kwam reeds voorheen het Woord als een mens tot Abraham bij de eikenbossen van Mamre en opnieuw was dit Woord: Jehovah.

XIX.

Zo mag dan iedereen toezien, wat hij doet, als hij uit het Woord treedt om een ellendig stuk goud of zilver of om mensen te behagen of uit mensenvrees. Ook mag iedereen toezien, wat hij doet en heeft, wanneer hij het Woord, waarin alle heil is terzijde zet; hetzij dat hij zegt: "Wijk van mij, ik heb geen lust aan de kennis Uwer wegen", hetzij hij zijn gerechtigheid als uit de werken zoekt, en zich beter gegrond en verzekerd meent in datgene, wat hij doet, dan in het Woord, wat alles heerlijk doet komen op Zijn eigen tijd. Daarentegen kan diegene vervuld zijn van troost en moed, die alleen aan het Woord blijft hangen, want hij zal in eeuwigheid niet beschaamd of bedrogen uitkomen. Hij zal ondervinden, dat van het Woord zijn beide goud en zilver en eer, vrede en een goed geweten, dat het de zaak van het Woord is, aan de mens in elke nood uit Zijn volheid daarvan te schenken; zodat alle benauwdheid voor hem slechts daartoe strekken zal, dat hem elke dag ruimte gemaakt wordt, en zonde, dood, duivel en hel, met alle vijanden bij hem niets anders zullen uitwerken, dan dat hij in het Woord te allen tijde en ook in de laatste strijd de zege zal wegdragen, want *in Hem, Die ons heeft liefgehad, zijn wij meer dan overwinnaars*.

XX.

Vraagt men nu, of ik ook van dat Woord spreek, dat wij "Bijbel" heten antwoord ik: wanneer ik iets van mijn Koning geschreven of gedrukt lees of een woord, in Zijn Naam gesproken, hoor en verneem als rechtstreeks uit Zijn hart mij toekomende, dan zeg ik: "*dáár hebben wij onze Koning; dáár, dáár!*" (Matth. 4:4, 7 en 10; Openb. 21: 5.) En daarbij moesten wij het laten blijven. Voor zó'n Christen nemen alle duivelen de vlucht!

AMEN.

Over deze tekst preekte Kohlbrügge te Elberfeld op de 16den Augustus 1846 's voormiddag.